

EDICE
OSUDY

Sergej K. Dakov

Odpust, Natašo!

Edice Osudy

SERGEJ K. DAKOV

Odpust', Natašo!

KARMELITÁNSKÉ
NAKLADATELSTVÍ
KOSTELNÍ VYDŘÍ
2015

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Dakov, Sergej K.

Odpusť, Natašo! / Sergej K. Dakov. – Kostelní Vydří : Karmelitánské nakladatelství, 2015. – 173 stran. – (Osudy ; svazek 63)

Přeloženo z ruštiny

ISBN 978-80-7195-877-2 (brožováno)

929 * 329.15-051 * 2-184.35-051 * 27-674.5 * 323.28:329.15 * 27-184.35 * (47+57)

- Dakov, Sergej K., 1951-1973

- komunisté – Sovětský svaz

- náboženští konvertité – Sovětský svaz

- náboženská perzekuce – Sovětský svaz

- zločiny komunismu – Sovětský svaz

- náboženské konverze – Sovětský svaz

- autobiografie

322 - Politika a náboženství. Vztahy mezi církví a státem [15]

929 - Biografie [8]

1. kapitola

Už několik dní a nocí brázdila naše loď Blagin rozbouřené vody Tichého oceánu. V bouři se potácela před kanadským pobřežím. Přestože byla velká a dostatečně stabilní, aby byla schopna odolávat i těm neprudším bouřím, posledních šedesát hodin se bezmocně kolébala na obrovských vlnách jako chatrný rybářský člun.

Mnoho našich nejzkušenějších, „všemi vodami mytých“ námořníků onemocnělo mořskou nemocí. Vlny dorážely na pobřeží a s neobyčejnou silou se vracely zpět. Loď i posádka byly unaveny. I v kabině radiotelegrafisty, přestože byla vybavena zvláštní izolací na tlumení hluku, jsem zřetelně vnímal mechanické pulzování lodě. Jako by se každá částička vzpírala násilí bouře.

V posledních dnech jsem spal velmi málo. Jako radiotelegrafista jsem musel podávat pravidelná hlášení naší základně v Sovětském svazu. Mimořádně zlé počasí způsobilo, že jsem měl službu takřka nepřetržitě. Avšak – bouře na moři se ani zdaleka nevyrovnala bouři v mém nitru. Po měsících pečlivého plánování a příprav jsem se ocitl před útekem na svobodu.

Dostali jsme povolení zdržovat se v kanadských pobřežních vodách. Byl jsem blízko cíle. S netrpělivostí a strachem jsem vyčkával, až se mi naskytne vhodná příležitost k útěku.

Přední část lodě střídavě mizela v obrovských vlnách, střídavě se opět vynořovala. Sami námořníci vyprávějí o takových nocích se strachem. Byl večer 3. září 1971. Kromě naší lodě požádalo o povolení vyčkat na lepší počasí v kanadských výstavných vodách před Queen Charlotte Island ještě dalších deset sovětských lodí. Krátce před půl devátou večer jsem opustil svoji kóji. Měl jsem službu. Jen s obrovskou námahou jsem se pohyboval po kluzké palubě. Vichr mě div nesmetl do rozbouřeného moře. Konečně jsem se dostal k můstku, otevřel dveře a vpotácel se dovnitř.

„Jak daleko jsme od pobřeží?“ ptal jsem se přítele Borise, který obsluhoval kormidlo. Podíval se na přístroj a mapu.

„Asi půl míle.“

„A jak daleko může být tamhleto místo?“ ukázal jsem na světla v dálce, která byla sotva vidět pro liják a vichr.

„Asi tři a půl míle.“

„Dík,“ zamumlal jsem a odebral se zpátky do kabiny radiotelegrafisty hned za můstkem. Od chvíle, kdy jsme se dostali do kanadských výsostných vod, nemuseli jsme hlásit svou polohu. Mým úkolem bylo udržovat kontakt s ostatními sovětskými loděmi a to mi naštěstí nezabralo mnoho času.

Podíval jsem se na hodinky. Bylo přesně půl deváté. „Sergeji,“ řekl jsem si, „za několik hodin budeš buď na svobodě, anebo po smrti. Anebo ještě hůř – jakmile tě spatří a vytáhnou z vody, pošlou tě jako dezertéra do pracovního tábora na Sibiř a později tě zastřelí.“ Mnohých by se v takovém okamžiku zmocnily pochybnosti.

Byl jsem tu tedy já, Sergej Dakov, absolvent námořní akademie, vyznamenaný v každé škole, kterou jsem od osmi let navštěvoval, předseda Komsomolu, pověřený vyučovat ateismus dvanácti stům spolužáků na akademii.

Za pět dní jsem se měl vrátit na naši základnu, kde jsem měl vstoupit jako plnohodnotný člen do komunistické strany a kde mě čekalo výhodné místo u policie. Z praktického hlediska jsem měl všechny důvody pro to, abych se do SSSR vrátil. Ale ty mi nestačily. Ať už to, co jsem podvědomě hledal, bylo cokoliv, věděl jsem, že v komunistickém systému, který jsem tak dobře poznal, to nenajdu.

Tři a půl míle, pomyslel jsem si a zvažoval své možnosti. V bezpečí budu až v osadě. Kdybych se dostal pouze k pevnině, vzdálené půl míle, mohla by mě chytit hlídka. Jedině osada a lidé v ní mi mohou pomoci. To však znamenalo, že na doplutí k ní bych potřeboval asi hodinu. Teplotu vody jsem si už zkontroloval. Pět stupňů Celsia. V oblastech severní zeměpisné šířky je čas strávený ve vodě otázkou života a smrti. Odhadoval jsem, že mohu přežít maximálně čtyři hodiny. Byl jsem ve vynikající fyzické kondici. Pravidelně jsem se otužoval a cvičil s činkami. „Teď, anebo nikdy,“ řekl jsem si. Kajuta radiotelegrafisty byla umístěna v přední části, mezi kormidlem a kapitánovou navigační kabinou. Protože jsme se plavili v těsné blízkosti pobřeží, sledoval kapitán ustavičně naši polohu, abychom během bouřky nenarazili na některý z mnoha okolních útesů.

Nastavil jsem tři radary, jeden pro vojenské a dva pro navigační účely, a čekal jsem s nadějí, že se nestane nic nepředvídaného. Vtom z navigační kabiny vyhlédl kapitán a zavolal: „Hej, Sergeji, nedáme si partii šachů?“ Během plavby jsme často hráli šachy. V žádném případě jsem nechtěl odmítnutím vzbudit pozornost, ale na druhé straně jsem si nemohl dovolit ztratit ještě více času. Protože jen tmavá noc mi poskytovala jistotu. Musel jsem se dostat k pobřeží dřív, než se rozední. Kromě toho jsem se bál, abych dlouhým otálením nepropásl tu nejhodnější chvíli a sám pak nakonec od svého rozhodnutí neupustil. Proto jsem odpověděl: „Soudruhu kapitáne, ty probdělé noci mě úplně odrovňaly. Nezlobte se, ale chtěl bych si dnes co nejdříve lehnout. Jsem strašně unavený.“ Kapitán to obrátil v žert: „Kdo to kdy slyšel! Jen poslouchajte, co říká ten mladý tuleň!“ smál se. „Tři dny bouřky a je unavený!“

Oddychl jsem si a začal se závěrečnými přípravami. Nejdřív jsem vypnul vysílač a nechal zapnutý pouze příjem na nouzové frekvenci, kdyby se v případě nebezpečí chtěla některá loď s námi spojit. Nastavil jsem zesilovač na můstku, aby Boris uslyšel hlášení.

Ještě jednou jsem zkontroloval, zdali je všechno v pořádku. Pak jsem odešel do své kabiny. Musel jsem znovu projít kormidelníkovou kabinou, nyní zcela ponořenou do tmy. Jenom červené, žluté a modré kontrolky osvětlovaly přístrojovou desku. Déšť šlehal do oken a znemožňoval jakýkoliv výhled. Boris stál naprosto soustředěný v tlumeném světle kontrolních lamp, pohled upřený na přístrojovou desku, aby mohl okamžitě určit případnou poruchu a držet ji pod kontrolou. V posledních dvou týdnech jsem s ním strávil mnoho společných hodin ve službě. Na pár vteřin jsem se u něj zastavil a prohodil několik bezvýznamných slov. Snažil jsem se, abych vypadal přirozeně jako vždycky. Nakonec jsem se omluvil, že jsem k smrti unavený a jdu si lehnout. „Borisi, kdyby nás někdo volal, nebuď mě, prosím tě. Jenom kdyby nastala nouzová situace. Ano?“

„Jasně, Sergeji,“ odpověděl se smíchem. „Vzpomeň si na mě ve své vyhřáté posteli!“

„Dobře,“ slíbil jsem a vyšel jsem na palubu – do bouře. Musel jsem se vši silou přidržovat lana. Nevídaný víchr a liják mě

opět málem smetly z paluby. Konečně jsem se dostal ke své kajutě. Zamkl jsem za sebou dveře. Nečekaná návštěva by pro mě měla katastrofální následky. Znamenala by konec útěku.

Znepokojeně jsem se opět podíval na hodinky. Ukazovaly 21:45. Na poslední přípravy už zbývalo nanejvýš patnáct minut. Náhodný rozhovor na můstku mě stál několik vzácných vteřin. Musel jsem pospíchat, abych využil zbývající čas, kdy bude paluba ještě opuštěná. Jen co bouře trochu poleví, vyhrnou se všichni ven hledat případné škody.

Protože jsme se plavili vysoko na severu, měl jsem pod zimní uniformou lehčí vlněný svetr, na něm hrubý rolák a na nohách těžké vojenské čizmy. Váha a nepohodlnost tohoto oblečení mi určitě pořádně zkomplikují plavání. Umínil jsem si, že se musím dostat do osady kompletně oblečený, i s botami. Bohužel jsem už neměl čas nad tímto velice důležitým problémem rozmýšlet. Zaměstnávaly mě nyní jiné věci, které se mi zdály mnohem závažnější.

Zpod matrace jsem vytáhl velký vodotěsný opasek, který jsem si sám udělal. Podobal se tašce, na povrchu byl z těžké gumy, uvnitř z vodotěsné plastické hmoty. Ze skříně jsem vytáhl několik předmětů, které mi byly nejdražší: pár fotografií přátel a důvěrně známých míst v Rusku. Nikoho z nich a nic už nikdy v životě nevidím. To bylo všechno, co jsem si chtěl vzít s sebou do nového života. Včetně vzpomínek a ran – tělesných i duševních. Ano, to je všechno, co mi zůstalo, pomyslel jsem si a díval jsem se na hromádku papíru. Ani matka, ani otec. Tahle hromádka je mým životem.

Některé věci se stanou bezpředmětnými – komsomolský průkaz, námořnické doklady. Bez jiných, např. bez rodného listu, se neobejdu. Jestli přežiji tuhle noc, budu ho potřebovat jako důkaz své totožnosti. A jestli ji nepřežiji, vyryjí na náhrobní kámen aspoň mé jméno, pokud vůbec najdou mou mrtvolu.

Rychle jsem nacpal papíry a fotografie do gumového opasku, pevně jsem ho stáhl, aby dovnitř nevnikla voda, a uvázal si ho kolem pasu. Pak jsem vytáhl ze skříně další věc, kterou budu také nevyhnutelně potřebovat: sportovní potápěčský nůž. Propašoval jsem ho na palubu a pečlivě skrýval. Upevnil jsem si

ho pevně k zápěstí a ukryl pod rukávem svetru. Tak se vyhnu všem zbytečným otázkám, kdybych na palubě náhodou někoho potkal. Nůž v rukávě bych jen velice těžko vysvětloval. Ve vodě však pro mě může být životně důležitý.

To by bylo asi všechno, pomyslel jsem si. Nůž mám schovaný, opasek pevně sedí. Bylo 21:55, tedy čas vyrazit. Bouře mezitím ještě zesílila. Aspoň mě nikdo tak lehce neuvidí. Opatrně jsem otevřel dveře. Přivítala mě sprška ledové pěny. I tady, v částečně kryté chodbě, zuřila bouře naplno. Když jsem se dostal na hlavní palubu, ještě jednou jsem se ohlédl, jestli mě někdo nezahlédl. Vší silou jsem se vzepřel proti větru. Začal jsem sestupovat po žebříku, křečovitě se držel, abych nespádl. Nikde nebylo živé duše. Celá posádka se poschovávala do podpalubí. Pomalu jsem se prodíral do středu lodě, k místu, které jsem si před několika dny vyhlédl k seskoku. Byl to úzký prostor pod obrovským komínem, jediné místo na lodi, které nebylo téměř odnikud vidět. Než jsem se k němu dostal, uběhlo několik minut. Už při letném pohledu na rozbouřené vlny se mě zmocnila hrůza. Bude lepší, když se tam vůbec nebudu dívat, pomyslel jsem si, nebo to nakonec ještě všechno vzdám...

Najednou někdo těsně přede mnou otevřel dveře. Ozářilo mě světlo. Bleskurychle jsem se přikrčil k zemi, strnulý děsem. Dotyčný vykoukl ven, postál na prahu a dveře se opět zavřely.

Teď už jsem musel jednat opravdu rychle. Obrovská vlna vyhodila loď do výšky. Na okamžik mě dělila od hladiny vzdálenost asi dvouposchoďového domu. Rozhodl jsem se počkat, až se vrátíme do původní polohy. Když se přes loď převalila poslední vlna, přelezl jsem palubní lano. Chvilí jsem balancoval, abych udržel rovnováhu. Potom jsem se připravil ke skoku do rozběsněného černého moře.

2. kapitola

Zhluboka jsem se nadechl a skočil. Ponořil jsem se, jak nejlouběji jsem mohl. A potom nastalo peklo. Na tak ledovou vodu jsem nebyl připraven, byl to pro mě šok. Když jsem měřil teplotu přes den, zdálo se mi, že je stejná jako v každém jiném moři. Teď jsem dostával závrať. S nadlidským vypětím jsem plaval pod vodou, jen abych se vynořil co nejdál od lodě a nezpozoroval mě žádný z námořníků. Když jsem měl pocit, že se mi roztrhnou plíce, začal jsem se prodírat na hladinu, abych se nadechl. Ohlédl jsem se. Stále jsem byl nebezpečně blízko lodě. Znovu jsem se pořádně nadechl, ponořil jsem se a plaval, co nejdále jsem mohl. Vynořil jsem se, až když jsem se musel opět nadechnout. Bezprostřední nebezpečí sice už nehrozilo, ale loď byla stále blízko. Opět jsem se ponořil a plaval tak dlouho, dokud mě plíce znovu nevyhnały nad hladinu. Teď jsem na tom byl už mnohem lépe.

Mé jednání řídila jediná myšlenka: musím se dostat co nejdál od lodě. Kdyby mě někdo zpozoroval, začali by okamžitě osvětlovat hladinu reflektory. Snadno by mě objevili i v takovém nečase. Věděl jsem, že loď disponuje prvotřídní teleskopickou zbraní, jejíž pomocí by mě objevili jako rybičku v poháru vody. I kdybych se snažil vymlouvat na to, že jsem spadl přes palubu, nepomohlo by mi to. Doklady v opasku by svědčily proti mně.

A tak jsem se opět zhluboka nadechl, ponořil se do vln a co nejrychleji plaval. Brzy jsem byl tak daleko od lodě, že jsem mohl bez obav zůstat na hladině. Ale to už mě roztrásla zničující zima. Boty a těžké oblečení nasákly vodou. Zejména boty, těžké jako balvany, mě táhly dolů. Jen udržet se na hladině pro mě představovalo nesnesitelnou námahu. Vtom mě pohltila obrovská vlna. Nepodařilo se mi to, blesklo mi hlavou. Ale přece jen jsem se dostal opět na hladinu. Kašlal jsem, dávil jsem se a lapal po dechu. Proklaté boty! Udělal jsem obrovskou hloupost, že jsem si je nevyzul! Tahle na první pohled zanedbatelná chyba mě bude pravděpodobně stát život.

„Sergeji, je konec,“ řekl jsem si v duchu. Musel jsem se těch bot co nejrychleji zbavit, jinak mě další vlna definitivně pochová. Vytáhl jsem nůž a odřezal spodní část kalhot. Potom jsem roztrhal těžký svetr. Zhluboka jsem se nadechl, ponořil hlavu pod vodu a začal pižlat levou botu. Řezal jsem a páral, ale vodou nasáknutá kůže nechtěla povolit. Ještě jednou jsem se zhluboka nadechl, ponořil se a páral jako divý. Jestli se to nepodaří teď, tak už nikdy. Vší silou jsem zatlačil a kůže konečně povolila. Pociťl jsem úlevu a radost. Po třetím ponoření jsem vysvobodil nohu z levé boty. Ale pravá se za žádnou cenu nechtěla hnout. Šermoval jsem nožem jako posedlý. Konečně se mi podařilo přiložit nůž na správné místo. Vší silou jsem zatáhl. Cítil jsem, jak kůže povolila. Konečně jsem se tohoto strašného závaží zbavil! Byl jsem úplně vyčerpán. Ve vodě jsem strávil už celou jednu hodinu.

Brzy se vyskytl další problém - mlha. Husté, neproniknutelné závoje mlhy zahalily jak mě, tak i loď. Kvůli lijáku a obrovským vlnám jsem ztratil z dohledu vzdálená světla Blaginu, svého jediného orientačního bodu. V mlze a prudkém dešti jsem mohl snadno ztratit orientaci. Kterým směrem leží pevnina? Kam musím plavat? Byl jsem čím dál tím zmatenější a nejistější. Těžké dešťové kapky mě šlehalo do tváře. Nic se mi nedařilo! Bez kompasu jsem v téhle situaci neměl nejmenší naději, že najdu cestu k pevnině a bezpečí. Viděl jsem sotva na dva metry. Byl jsem ve vodě už dvě dlouhé vyčerpávající hodiny. Odstranění bot mě stálo hodně drahocenných sil. Pořádně jsem se při tom napil mořské vody. Chlad a zima začaly účinkovat. Odhadl jsem, že ve vodě vydržím nanejvýš další dvě hodiny. A jestliže se mi během té doby nepodaří dosáhnout pevniny, nepodaří se mi to už nikdy. Plaval jsem naslepo směrem, kde jsem předpokládal, že bude pevnina. Zabíral jsem plnou silou. Dokonce jsem se naučil využívat pohybu vln a to mi hodně pomohlo. Kdyby jen voda nebyla tak příšerně ledová! Způsobovala mi silnou zimnici a spotřebovávala mé cenné rezervy. Ale postupoval jsem dopředu. Plaval jsem a plaval. Podíval jsem se na světélkující ciferník hodinek. Od chvíle, kdy jsem skočil do vody, uplynuly už téměř tři hodiny. Pevnina by měla být už blízko.

Vtom prudký poryv větru protrhl mlhu. S vypětím všech sil jsem se rozhlížel, zdali neuvidím aspoň kousek země! A najednou jsem ji uviděl, i když matně kvůli tmě, mlze a silnému dešti. Zem! Skála! Dokázal jsem to! Srdce mi bušilo rozčilením. Dokázal jsem to! Úžasné! Prostě neuvěřitelné! Nikdy v životě jsem neviděl nic krásnějšího než tuto strmou skálu. „Sergeji, dokázal jsi to! Dokázal jsi to!“ Gratuloval jsem sám sobě. Plaval jsem ke skále a přitom bezohledně spotřebovával poslední síly, poslední rezervy. Už jsem je nepotřeboval.

Mlha opět na několik vteřin ustoupila. A vtom jsem uviděl cosi neuvěřitelného. Hrůzou jsem vytrěstil oči. „Pane Bože, ne!“ vykřikl jsem zoufale. „To přece nemůže být pravda!“

Pravda to ale byla. Místo skály jsem uviděl – Blagin, naši loď! Po třech hodinách utrpení v ledové vodě, totálně vyčerpán, jsem se ocitl na místě, odkud jsem vyplaval!

Vyrazilo mi to dech. S něčím takovým jsem ani ve snu nepočítal. Co teď? Jasně světlo, které dopadalo na hladinu z lodních okének, hřálo a vábilo. Neměl jsem přece jen opasek zahodit a říci, že jsem spadl z paluby? Loď bláznivě tancovala na vlnách; tohle vysvětlení by bylo naprosto věrohodné. Vytáhli by mě z vody, zabalili do dek a dali by mi teplé jídlo. A byl by konec tohoto hororu.

Ale bylo to opravdu tak jednoduché? Neúnosné skutečnosti, před kterými jsem právě utíkal, by mi ztrpčovaly celý zbytek života. Co dělat? Pokusit se plavat ještě jednou k pevnině? To je zcela nemožné! Byl jsem nervově i fyzicky totálně vyčerpaný. Jak dlouho bych ještě mohl vydržet v ledové vodě? Počítal jsem nejvýš čtyři hodiny, a z toho tři už uplynuly.

Promrzlý na kost jsem promýšlel svou situaci. Rozhodl jsem se, že raději zemřu při pokusu najít skutečný život, než abych pokračoval v tom předchozím. Nevrátím se, nemohu se vrátit! I kdybych se měl utopit, nic na světě mě nepřiměje, abych se vrátil ke starému způsobu života!

S nepatrnou nadějí jsem se znovu vzdaloval od Blaginu. Myslel jsem na doklady v opasku. Najde je někdo? Dozví se někdo mé jméno? Můj příběh? Myšlenky mi divoce vířily hlavou. Od

svých šesti let jsem byl sám, bez matky, bez otce. Musím i sám zemřít v obrovském oceánu?

Pokoušel jsem se udržovat směr. Kde může být pobřeží? Tímhle směrem? Anebo jiným? Jak bych to mohl tušit, když jsem viděl jen pár metrů před sebe? Plaval jsem v kruhu a zoufale jsem se rozhodoval pro nějaký směr. V té chvíli jsem si uvědomil, že jsem ztracený, beznadějně a definitivně ztracený.

„Sergeji,“ mluvil jsem sám k sobě, „je s tebou konec. Zemřeš. Nikdo o tobě neví. Nikdo o tebe nemá zájem, nikdo se o tebe nestará, ani živá duše.“ Vychovali mě v duchu Marxe, Engelse a Lenina. To byli moji bohové. Tříkrát jsem poklekl v Moskvě před bezduchým Leninovým tělem a modlil se k němu. On byl mým bohem a učitelem. Teď, v posledních minutách mého života, se můj duch obrátil k Bohu, kterého jsem neznal. Instinktivně jsem se modlil: „Bože, nikdy jsem nebyl na této zemi šťastný. Jestli teď zemřu, moc tě prosím, přijmi mou duši k sobě. Třeba se tam pro mě najde trochu štěstí a pokoje, Bože. Neprosím tě, abys zachránil mé tělo. Ale až teď klesne na mořské dno, vezmi k sobě do nebe mou duši. Prosím tě, Bože! Moc tě prosím!“

Zavřel jsem oči v přesvědčení, že nastal konec. „Je po všem,“ říkal jsem si, „teď už můžu spát.“ Uvolnil jsem se a přestal plavat. Bylo po boji...

Najednou jsem ucítil, že se se mnou děje něco neobyčejného. Přestože jsem byl totálně vyčerpán, začal jsem pociťovat, jako by se v unavených ramenou začaly probouzet síly. Cítil jsem mocná a milující ramena živého Boha jako nebeskou bóji. Nebyl jsem věřící! Nikdy předtím jsem se nemodlil! Ale v této chvíli jsem ve svém ochablém, promrzlém a mokrém těle zřetelně cítil novou sílu. Opět jsem mohl plavat! Ruce, ještě před chvilkou těžké jako olovo, mě nesly k břehu! Byl jsem čtyři a půl hodiny ve vodě.

Nejpodivuhodnější na celé události bylo však to, že jsem najednou přesně věděl, kterým směrem mám plavat! I když vlny se mnou házely sem a tam, věděl jsem přesně, kterým směrem je pevnina.

Vůbec jsem nechápal, co se to se mnou stalo. Ale jedno jsem věděl: konec ještě nenastal! Najednou jsem před sebou uslyšel divoký hukot. Zachvátilo mě zoufalství. Že by to byla znovu loď? Plaval jsem opět v kruhu? Ze všech sil jsem plaval za hlukem. Když mlha a dešť na chvíli ustoupily, uviděl jsem úplně jasně strmou špičatou skálu, vyčnívající z vody. Opravdová skála! Hukot, který jsem slyšel, způsobovaly vlny tříštící se o kameny. Byla to skála – tvrdá, pevná skála! Dostal jsem se na pevninu! Dokázal jsem to! Opravdu se mi to povedlo! Byl jsem radostí bez sebe.

Mé nadšení však skončilo tak rychle, jak se objevilo. S hrůzou jsem pozoroval, s jakou ohromnou silou vlny na skálu narážejí. Kdyby mě některá z nich strhla a hodila na skálu, bylo by po mně. „Ještě zdaleka nemáš vyhráno,“ řekl jsem si. Opět jsem volal k Bohu a opět zřetelně cítil, že byl u mne. Bylo to opravdu podivuhodné a neuvěřitelné! Přestože jsem strávil v ledové vodě už pět hodin, byl jsem duševně čilý. Pozorně jsem sledoval, jak vlny na skálu narážejí. Potom jsem vyčkal na vhodný okamžik mezi dvěma příboji a rychle plaval k pevnině. Podařilo se mi to. Pevně jsem se zachytil skály. Poprvé po pěti hodinách jsem měl pod nohama pevnou zem. Rychle jsem šplhal nahoru, aby mě další vlna nesmetla zpátky do moře. Lezl jsem stále výš a výš. Vtom se přihnala obrovská vlna a těsně pode mnou se roztříštila o útes. Pevně jsem se držel ostrých hran. Za chvíli jsem byl už tak vysoko, že jsem mohl bezpečně pozorovat rozběsněné moře pod sebou.

Až teď, kdy nesmírné napětí trochu povolilo, jsem cítil, jak hrozně jsem vyčerpaný. Zachvátil mě další nápor zimnice, zuby mi o sebe divoce jektaly. Nebyl jsem schopen tu třesavku přemoci. Lomcovala mi celým tělem. Při plavání jsem se nalokl slané mořské vody. Trápila mě nesmírná žízeň a strašná zima. Věděl jsem, že tady zůstat nemohu. Bylo pět hodin ráno, a já skočil do vody v deset hodin večer. Můj útek z Blaginu už určitě zpozorovali. A já jsem seděl stále na skále, a k tomu ještě směrem k moři! Až se bouře utiší, lehce si mě najdou dalekohledem. Začínalo svítat. Měl jsem pocit, jako by se měl v každém okamžiku vynořit z mlhy člun s ozbrojenou hlídkou. To

by byl můj konec. Dostali by mě, ať živého, nebo mrtvého. Nesměl jsem za žádnou cenu zůstat na této straně skály. Musím se dostat do bezpečí, do osady, kde žijí lidé. Šplhal jsem stále výš na strmou skálu, vysokou asi 65 metrů. Nakonec se mi podařilo dostat se na vrchol.

Ale ještě pořád jsem nebyl v bezpečí. Najednou se mi zastavilo srdce. Panebože! Osada ležela na opačné straně zálivu, asi tři kilometry ode mne. To znamenalo znovu plavat! Začala se mi točit hlava a nebyl jsem schopen o své situaci přemýšlet! Mou jedinou myšlenkou bylo se co nejrychleji dostat do osady: dřív než pro mě někdo přijde. Zdálo se mi to úplně nemožné. Byl jsem před zhroucením, napůl zmrzlý, zimnice mnou neustále lomcovala. Doplahočil jsem se až na konec skalního převisu a začal jsem scházet na druhou stranu. Najednou mi uklouzly nohy a já se skutálel několik metrů dolů skalnatým terénem. Vlekl jsem se dál, ustavičně jsem padal. Už jsem nemohl. Krvácející rány mě nesnesitelně pálily. Konečně jsem se, krvácející a celý rozbitý, dovlekl na dno jakési propasti. Podruhé jsem byl přesvědčený, že se mi útěk nezdaří. V šeru a lijáku jsem se škrábal ven. Kdybych nebyl aktivním horolezcem, byl bych tam zahynul.

Když jsem byl znovu na vrcholu skály, viděl jsem světla osady, lákavá, a přece tak vzdálená. Brzy se úplně rozední. Ztratil jsem mnoho času, musím se tam dostat! Skočil jsem do vody. Vzápětí jsem zařval bolestí, když mi slaná voda obmyla nesčetné rány. Celé tělo mě pálilo jako oheň. Úplně omráčený bolestí jsem si pomyslel: Bože, dáváš mi pocítit něco z bolestí, které jsem způsoboval tvým dětem. Po nohou mi stékala krev. Najednou jsem uviděl – nebo se mi to jen zdálo...? Zhrozil jsem se: malý člun se blížil přímo ke mně. Určitě zjistili, že chybím, a hledají mě, pomyslel jsem si.

Dodnes nevím, jestli to byl skutečný člun, nebo halucinace. Ovládla mě jediná myšlenka: plavat pryč, pryč, daleko! Každý pohyb mi způsoboval nevýslovné bolesti. Přesto jsem pokračoval kupředu. Postupně jsem cítil, že ztrácím vědomí. Začaly se o mě pokoušet mdloby. Ztratil jsem velké množství krve. Ne! Teď ne, když je svoboda na dosah ruky! Ve světle probouzející-

ho se dne jsem zahlédl malou rybářskou vesnici. Už jen několik stovek metrů! Bože, nedej, abych zahynul po tom všem, co jsem vytrpěl, krátce před cílem! Prosím tě, nech mě žít!

V tu chvíli mě obklopila tma. Vesnička, ke které jsem se blížil, se mi pomalu rozplynula před očima. Poslední, na co si vzpomínám, byla myšlenka: musím plavat dál! Musím plavat dál! A potom - úplná tma. Co bylo dál, nevím.

Ale co jsem tu vlastně hledal to studené zářijové ráno, tak blízko smrti a tak daleko od domova? Co mě přivedlo k tomu, abych se vzdal života námořního důstojníka a komsomolského funkcionáře a přišel až sem, na skalnaté pobřeží Kanady, a o vlásek unikl jisté smrti? Můj příběh začal před mnoha lety v Rusku.

3. kapitola

Na své rodiče si vzpomínám jen mlhavě. Byly mi čtyři roky, když otce zabili. Matka zemřela krátce po něm. Mnohé z toho, co jsem se o nich dozvěděl, mi řekl otcův bývalý dobrý přítel.

Otec se narodil v Povolží. Když mého děda poslali do vyhnanství, musel můj otec odejít s ním. Žil ve státním dětském domově a chodil do nedaleké školy. Už v mládí se stal zaníceným komunistou. A protože otce měl v pracovním táboře, musel v první řadě „napravit svou pověst, osvobodit se od zlé ná-kazy rodinných pout“. A tak vlastního otce zapřel.

Dobře si vzpomínám, že jsem měl otce velmi rád. Večer obyčejně přicházel do mého pokoje a políbil mě na dobrou noc. Dodnes vidím před sebou jeho pronikavé černé oči a cítím na tváři dlouhé nakroucené vousy, které mě vždy šimraly. Také se pamatuji, že se rád napil. Když přišel domů, posadil se ke stolu s lahví vodky. Často býval na delší dobu mimo domov, protože sloužil v armádě. Ale když byl doma, často jsme spolu řádili. Nikdy nezapomenu, jak mě učil tancovat. Když se mi to dařilo, dostal jsem za odměnu pohár vodky. Vypil jsem ji a tancoval dál. Brzy se otec zpil do němoty a svalil se na postel. A tehdy jsem otevřel jeho skříň, oblékl si kabát od jeho uniformy a mašíroval po světnici. Vyznamenání zvonila při každém pohybu. Jinak se na otce pamatuji jen velmi mlhavě.

S matkou jsem byl v užším kontaktu. Jmenovala se Anisja. Pocházela z velice chudobné rodiny, někteří její příbuzní byli věřící. Pečlivě se o ně starala. Ale jinak si už moc nepamatuji.

Měl jsem dva bratry. Na Vladimíra si pamatuji dobře. Byl o několik let starší než já. Protože jsme bydleli na vojenské základně v Novosibirsku, odešel do školy ve městě. Během prázdnin, které trávil doma, jsme společně prožili mnohá dobrodružství. Vladimír byl silný a velmi jsem ho obdivoval. Naposledy jsem ho viděl, když jednou večer přišel ke mně. Ležel jsem už v posteli. Řekl mi, že jednou budu také velký a silný chlapec. Potom mě objal, řekl „na shledanou“ a odešel – z mého pokoje i z mého života. Od té doby jsem ho už nikdy nespatriil. Zmizel beze stopy.

Už jako sedmnáctiletý posluchač leningradské námořní akademie jsem navštívil Novosibirsk. Jeden můj starší přítel se mě zeptal: „Sergeji, chtěl by ses dozvědět něco víc o svém otci, matce a bratřích?“

„Samozřejmě.“

„Tak jdi na vojenskou základnu a vyhledej podplukovníka Dobrinského. Znal tvého otce a určitě ti řekne hodně věcí, které tě budou zajímat.“ Věděl jsem pouze to, že otce zastřelili a matka zemřela o několik měsíců později. Neznal jsem však žádné podrobnosti. Hořel jsem zvědavostí dozvědět se víc. Když mi bylo třináct let, doslechl jsem se, že Vladimír žije v pracovním táboře v Kazachstánu. Napsal jsem tam a prosil o pomoc při hledání. Za nějaký čas jsem dostal odpověď, že jeho jméno není nikde zaregistrováno a že mého bratra nikdo nezná.

Později jsem to zkusil ještě jednou. Prostřednictvím vysokého komunistického důstojníka jsem se písemně obrátil na Nejvyšší sověť SSSR v Moskvě se stejnou prosbou. Ale ani tady jsem se nic nedozvěděl. Zmizel beze stopy. Buď ho potkal stejný osud jako našeho otce, nebo žije zapomenutý v nějakém pracovním táboře. Ale nikdy jsem se nevzdal naděje, že ho ještě uvidím.

Od svých čtyř let jsem žil v rodině našich přátel a jako šestiletý jsem se dostal do státního dětského domova. Od nejútlejšího dětství mi chyběla starostlivá péče a láska rodičů. Ráno mi nikdo neřekl: „Hezky se nasnídej a ve škole dávej dobrý pozor!“ Tyto obyčejné věty znamenají pro každé dítě nesmírně mnoho. Já jsem nic takového nikdy nepoznal ani nezažil. Proto ve mně zůstalo pusto a prázdno. A dost možná, že tato meze-
ra byla pro celý můj další život rozhodující. Když jsem se tedy dozvěděl o podplukovníkovi Dobrinském, od něhož jsem mohl získat nějaké informace o svých rodičích, neváhal jsem ani chvíli a okamžitě jsem ho vyhledal. Nedočkavě jsem zaklepal na dveře jeho bytu a hned, jakmile se otevřely, jsem se představil: „Jsem syn Nikolaje Ivanoviče Dakova.“

Nejprve se na mě překvapeně podíval. Potom se přátelsky usmál a řekl: „Ano, znám tě. A na tvého otce si velmi dobře vzpomínám. Pojď dál!“

Představil mě své ženě a ta mě královsky pohostila. Potom jsme při vodce vyprávěli. Dobrinskij si pořádně přihýbal, byl stále upovídanejší a nakonec už nebyl schopen udržet jazyk na uzdě. A tak jsem se dověděl o svém otci některé věci, o nichž jsem neměl nejmenší tušení.

„Samozřejmě že se na něj pamatuji. Tvůj otec byl velice zajímavý a schopný člověk. Chtěl odčinit chyby tvého dědečka, a proto se stal vojákem komunistické armády. Přestože neměl žádné vzdělání, byl tak schopný, že to dotáhl velmi daleko. Zúčastnil se mnoha vojenských výprav a neustále riskoval život pro komunistickou stranu, zejména v Turkestánu. Vedl tam brigádu, která potlačila nejednu vzpouru. Když vypukla finská válka, dobrovolně se přihlásil jako první na frontu. Velel brigádě a bojoval hrdinsky.“

Seděl jsem a poslouchal bez dechu. Byla s námi také podplukovníkova žena. Neustále dolévala manželovi vodku.

„Když vypukla druhá světová válka, tvůj otec nesměl v armádě chybět. Velel tankové brigádě pod vedením generála Rokosovského. Sloužil velmi oddaně a obětavě a obdržel mnohá vyznamenání. Po válce jsme byli dobří přátelé. Oba nás poslali sem, na tuto základnu. Když jsem sem s tvým otcem přišel, nebylo tu vůbec nic. Dostali jsme rozkaz vybudovat základnu a tankové a dělostřelecké cvičiště. Měl jsem o stupeň nižší hodnost než tvůj otec a byl jsem jeho asistentem. Pracoval velmi těžce a všechno, co tu vidíš, je jeho dílem. I když jsem mu pomáhal radou a pracoval s ním, je to především jeho zásluha. Tvůj otec nebyl jenom dobrý voják, ale i dobrý organizátor a politický aktivista. Stoprocentně podporoval Stalina.“

„A co se stalo potom, když se k moci dostal Chruščov?“ zeptal jsem se. „No ano, potom přišly těžkosti. Jednou v noci, měl jsem zrovna službu, zastavilo venku auto a vystoupilo z něho několik mužů. Ptali se na tvého otce. Řekl jsem jim, že je doma. Ráno mě měl vystřídat, ale vůbec se neobjevil. Poslal jsem pro někoho do jeho bytu, aby zjistil, co se stalo, ale nebyl tam. V noci ho odvezli. Určitě bys rád věděl proč. Tak tedy Sergeji: Chruščov přebral moc po Stalinovi a ve vedení strany se začaly svádět velké boje. Všechno se nedalo změnit najednou, ale pomalu, krok za kro-